

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องประวัติศาสตร์บกพร่องเมืองสงขลาในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2484-2488) นี้ เป็นการนำเสนอแบบประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ (Historical Analysis) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองสงขลาในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2 โดยศึกษาถึงสถานการณ์การ硼ระหว่างทหารไทยกับทหารญี่ปุ่น ศึกษาวิถีชีวิตและทัศนคติของชาวเมืองสงขลาที่มีต่อสังคมโลกครั้งที่ 2 โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารและวิธีการประวัติศาสตร์จากการบกพร่อง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ประชากรประเภทเอกสาร

ประชากรประเภทเอกสาร ประกอบด้วย

1.1 เอกสารชั้นต้น (primary sources) ได้แก่ จดหมายเหตุรัชกาลต่าง ๆ ที่ได้จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หนังสือราชการที่ออกจากราชทวารมยาดไทยไปถึงข้าหลวงประจำจังหวัดในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2 เอกสารสำนักงานอธิการรัฐมนตรี และรายงานการประชุมรัฐมนตรี

1.2 เอกสารชั้นรอง (secondary sources) ได้แก่ เอกสารจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมืองสงขลาในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2

2. ประชากรประเภทบุคคล

ประชากรประเภทบุคคล ได้แก่ บุคคลที่มีชีวิตอยู่ในช่วงนี้ และมีหรือเคยมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสทิงพระ เป็นผู้ที่เกิดก่อน

พ.ศ.2475 หรือมีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปในปี พ.ศ. 2484 ซึ่งเป็นปีที่เกิดสังคม กลุ่มประชากร เหล่านี้อยู่ในสภาพที่สามารถจัดจำและเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้มีจำนวน 25 คน สำหรับการ ได้มาของประชากรนั้น ผู้วิจัยดำเนินการโดยปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดบุคคลที่จะ ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้เครื่องมือแบบมี โครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีกระบวนการสร้าง เครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์บุคลากรเล่า เพื่อกำหนดเกณฑ์ ในการสร้างเครื่องมือให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นข้อคำถาม ซึ่งเรียนเรียงขึ้น โดยยึดวัตถุประสงค์ของ การวิจัย เพื่อนำไปสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้สัมภาษณ์เป็น บุคคลที่มานาจากหลากหลายอาชีพ เช่น ข้าราชการ ทหาร และประชาชนทั่วไป เป็นข้อมูล สัมภาษณ์ส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะที่สัมภาษณ์เป็นเรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไป ความเป็นอยู่ของชาวเมืองสงขลา ระหว่างสังคมโลกครั้งที่ 2 พ.ศ. 2484 - 2488 คำตามมี ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้าง แนวคำถาม 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

2. สถานการณ์การระหว่างทหารไทยกับทหารญี่ปุ่นในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2

3. วิถีชีวิตของชาวเมืองสงขลาในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2

4. ทัศนคติของชาวเมืองสงขลาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2

5. สภาพวิถีชีวิต โดยทั่วไปของชาวเมืองสงขลาในช่วงสังคมโลกครั้งที่ 2

การสร้างความเชื่อถือของเครื่องมือ

ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รศ.ดร.ไพบูลย์ สินдарัตน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ คือ ผศ.ดร.สุกัญญา บำรุงสุข อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรศ.ณรงค์ชัย ปีภูกรัชต์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง

การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- นำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ตรวจสอบเนื้อหา ภาษาของการสัมภาษณ์ ตลอดจน โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์
- ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ ดังนี้

- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์บูกเบ่า เพื่อกำหนดขอบเขต แนวทาง วิธีการศึกษา ประวัติศาสตร์บูกเบ่า
- การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การจดบันทึก สำหรับการสัมภาษณ์จะใช้วิธีบันทึกลงในแบบบันทึกเสียง/หรือจดบันทึกตาม ความเหมาะสม ใน การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 สำรวจรายชื่อบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์

2.2 เตรียมอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ม้วนเทปคาสเซ็ท กล้องถ่ายรูป ตรวจสอบเทปบันทึกเสียงให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน ได้ จัดปุ่มเสียงให้ได้ความทุ่มเทลง หรือความดังที่ต้องการ แล้วเริ่มสัมภาษณ์

2.3 เตรียมกระดาษและดินสอหรือปากกาไว้จดบันทึก

3. ตัดແບບบันทึกเสียงออกเป็นตัวพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์

4. ถ่ายภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้สัมภาษณ์ พิมพ์คำอธิบายประกอบภาพ

5. พิมพ์รายงานผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 25 คน

(ภาคผนวก)

6. การจัดระบบข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการในการจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาดำเนินการดังนี้

6.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษา เพื่อจัดระบบหมวดหมู่ ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

6.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ที่ได้บันทึกไว้ในແບບบันทึกเสียงมาถอดความ อ蜒งสมบูรณ์ แล้วนำมาเรียนเรียงลำเนาเสนอในงานวิจัย โดยสรุปสาระสำคัญตามขอบเขต ด้านเนื้อหา

6.3 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสาร และข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากภาคสนาม มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

6.4 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.3 มาศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อการศึกษาสถานการณ์การบรรยายระหว่างทหารไทยกับทหารญี่ปุ่น วิถีชีวิตของชาวเมืองสงขลา ตลอดจนทัศนคติของชาวเมืองสงขลาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเมืองสงขลาในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 โดยอาศัยวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

